

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
INOM HÅRBRANSCHEN
2005**

Grunder för fristående examen

**SPECIALYRKESEXAMEN
INOM HÅRBRANSCHEN
2005**

© Utbildningsstyrelsen 2006

Edita Prima Oy

Helsingfors 2006

ISBN 952-13-3084-8 (häft.)

ISBN 952-13-3085-6 (pdf)

DNR **33/011/2004**

FÖRESKRIFT **Iakttas som förpliktande**

DATUM **10.12.2004**

Giltighetstid
fr.o.m. 1.1.2005 tillsvidare

De stadganden på vilka befogenheten att
utfärda föreskriften bygger

L 631/1998 13 § 2 mom

A 812/1998 1 § 1 mom

Upphäver Föreskrift Nr 13/011/95, 14/011/95
Ändrar Föreskrift Nr

GRUNDERNA FÖR SPECIALYRKESEXAMEN INOM HÅRBRANSCHEN

Utbildningsstyrelsen har fastställt grunderna för specialyrkesexamen inom hårbranschen. Examensgrunderna skall iakttas fr.o.m. 1.1.2005 tillsvidare.

Utbildningsanordnare som ordnar utbildning som förbereder för examen eller för del därav skall göra upp och godkänna en läroplan för utbildningen med beaktande av vad som bestämts i dessa grunder. Som en del av den förberedande utbildningen skall ordnas prov som utvisar yrkesskickligheten.

Examenskommissionen, examensarrangören och utbildningsanordnaren kan inte lämna grunderna för examen obeaktade eller avvika från dem.

Om de uppgifter som skall antecknas på betygen och om betygsmodellerna samt om grunderna för uppgörandet av de personliga studieprogrammen bestäms separat.

Generaldirektör **KIRSI LINDROOS**
Kirsi Lindroos

Undervisningsrådet **SOILA NORDSTRÖM**
Soila Nordström

INNEHÅLL

Kapitel 1

Syftet med fristående examina och målen för dem.....	7
1 § Fristående examina	7
2 § Förberedande utbildning för fristående examina	7
3 § De allmänna grunderna för sättet av påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna.....	8

Kapitel 2

Uppbyggnaden av specialyrkesexamen inom hårbranschen.....	9
1 § Examensdelarna	9

Kapitel 3

Kraven på yrkesskicklighet i specialyrkesexamen inom hårbranschen och grunderna för bedömningen.....	11
--	----

A Obligatoriska examensdelar

1 §Handledning och introduktion	11
a) Krav på yrkesskicklighet	11
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	11
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	13
2 § Utveckling av företagsverksamheten	14
a) Krav på yrkesskicklighet	14
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	14
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	15
3 § Utveckling av hårbranschen	16
a) Krav på yrkesskicklighet	16
b) Mål och kriterier för bedömningen.....	16
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	17
4 § Produktion av tjänster som profilerar företaget	18
4.1 Makeup	18
a) Krav på yrkesskicklighet.....	18
b) Mål och kriterier för bedömningen	18
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet.....	19
4.2 Löshår	20
a) Krav på yrkesskicklighet.....	20
b) Mål och kriterier för bedömningen	20
c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet	21

4.3	Habitusservice.....	22
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	22
b)	Mål och kriterier för bedömningen	22
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	23

B Inriktningsområden

5 §	Frisörmästare	24
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	24
b)	Mål och kriterier för bedömningen	24
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	26
6 §	Barberarmästare	27
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	27
b)	Mål och kriterier för bedömningen	27
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	29

C Valfria examensdelar

8 §	Tävlingsträning	30
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	30
b)	Mål och kriterier för bedömningen	30
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	31
8 §	Tävlingsdeltagande	32
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	32
b)	Mål och kriterier för bedömningen	32
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	33
10 §	Produktion av evenemang inom hårbranschen	33
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	33
b)	Mål och kriterier för bedömningen	33
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	34
11 §	Utbildningsverksamhet	35
a)	Krav på yrkesskicklighet.....	35
b)	Mål och kriterier för bedömningen	35
c)	Sätten att påvisa yrkesskicklighet	37

Bilaga

Kapitel 1

SYFTET MED FRISTÅENDE EXAMINA OCH MÅLEN FÖR DEM

1 § Fristående examina

De fristående examina är inte beroende av det sätt på vilket man förvärvat sig sin yrkesskicklighet. Det kunnande som examinanderna har skaffat sig genom utbildning, i arbetslivet eller genom sina intressen behandlas som en helhet, så att detta kunnande kan användas när den erfordrade yrkesskickligheten skall påvisas vid de fristående yrkesproven.

De fristående examina är modulära till sin struktur. De utgörs av uppgiftshelheter, som baseras på arbetslivet och dess utvecklingsbehov och som präglas av det som förenar verksamheten med den teoretiska grunden, av mångsidig yrkesskicklighet och av att arbetsprocessen integreras med resultaten av den. Varje del av en examen utgör ett delområde av yrkeskompetensen, som kan lyftas ut ur den naturliga arbetsprocessen och bilda en självständig helhet som kan bedömas. De fristående yrkesproven arrangeras och avläggs flexibelt för en examensdel i sänder. Examinandernas mål kan också vara att endast avlägga en eller flera delar av en examen, inte hela examen.

Grunden för beskrivningen av kraven på yrkesskicklighet är den kvalifikationsbestämning som anses vara lämpligast för yrkesområdet. Beskrivningen koncentreras på kraven för branschens centrala funktioner, behärskning av verksamhetsprocessen och omfattande yrkespraxis. I kraven ingår också de för arbetslivet nödvändiga språkkunskaperna och sociala färdigheterna.

2 § Förberedande utbildning för fristående examina

Systemet med fristående examina ställer inte examinanderna inför förhandsvillkor i fråga om utbildning. Emellertid avläggs dessa examina i allmänhet i samband med något slag av förberedande utbildning.

Den som anordnar förberedande utbildning skall fastställa läroplanen för utbildningen enligt examensgrunderna. Utbildningen och de fristående yrkesprov som ingår i den skall läggas upp enligt examensdelarna. Det åligger utbildningsanordnaren att arrangera de fristående yrkesproven som en del av den förberedande utbildningen. Till de studerandes skyldigheter hör att delta i dessa prov i samband med studierna.

De gemensamma studier, som ingår i en grundexamen som avläggs som grundläggande yrkesutbildning, är inte obligatoriska i en utbildning som förbereder för en grundexamen som avläggs som en fristående examen. Målen för dessa studier beaktas dock i tillämpliga delar i läroplanen och i undervisningsarrangemangen.

3 § De allmänna grunderna för sättet att påvisa yrkesskicklighet och för bedömning av examensprestationerna

Bedömningen av de fristående yrkesproven förutsätter metodisk insamling av material, beslutsfattande och dokumentering angående examinandernas yrkesmässiga och arbetsrelaterade färdigheter, som jämförs med de i examensgrunderna fastställda kraven på yrkesskicklighet och med bedömningskriterierna. Tyngdpunkten vid bedömningen ligger på det praktiska arbetet och arbetsmetoderna. Färdigheterna eller kunnandet bedöms i allmänhet direkt enligt motsvarande arbete.

Miljön för de fristående yrkesproven skall vara verklig eller så realistisk som möjligt. Vid bedömningen tillämpas mångsidigt olika kvalitativa bedömningsmetoder såsom iakttagelser, intervjuer, frågor och portföljer samt självbedömning och gruppbedömning. De fristående yrkesproven läggs upp enligt examensdelarna så att man vid proven kan bedöma om examinanden uppfyller de centrala kraven på behärskandet av yrket.

Målen för bedömningen anger de kompetensområden som ägnas speciell uppmärksamhet vid bedömningen. Målen hänför sig till de centrala färdigheterna och man ser till att examinanden behärskar den teori som ligger till grund för arbetet samt att han eller hon behärskar arbetsmetoder, arbetsutrustning, material och arbetsprocesser. Såväl målen för bedömningen som bedömningskriterierna härleds ur kraven på yrkesskicklighet för motsvarande examensdel. Kriterierna för bedömningen baserar sig på målen för bedömningen och de anger och preciserar prestationer på olika nivåer. Bedömningskriterierna utgör trösklar med vilkas hjälp det är möjligt att differentiera kompetensnivån.

Kapitel 2

UPPBYGGNADEN AV SPECIALYRKESEXAMEN INOM HÅRBRANSCHEN

1 § Examensdelarna

Specialyrkesexamen inom hårbranschen består av fyra obligatoriska examensdelar (1 – 4), två inriktningsområden (5, 6) och fyra valfria examensdelar (7 – 10). Av de obligatoriska examensdelarna innehåller den fjärde, Produktion av tjänster som profilerar företaget, tre olika alternativ, av vilka ett skall avläggas.

Examen är avlagd då examinanden har fullgjort alla fyra obligatoriska examensdelar, ett av inriktningsområdena och ett av de valfria examensdelarna med godkänt vitsord. Examen är således avlagd då sammanlagt sex examensdelar har fullgjorts.

Inriktningsområdena för specialyrkesexamen inom hårbranschen är **frisörmästare och barberarmästare**. Det är möjligt för examinanden att avlägga båda dessa examensdelar differentierade enligt inriktningsområde. Om examinanden avlägger examensdelarna för både inriktningsområdet frisörmästare och barberarmästare, det vill säga sammanlagt sju examensdelar, anges **barberar-frisörmästare** som inriktningsområde i examensbetyget.

Examensdelarna i specialyrkesexamen inom hårbranschen är:

A. OBLIGATORISKA EXAMENSDELAR

- 1.Handledning och introduktion
2. Utveckling av företagsverksamheten
3. Utveckling av hårbranschen
4. Produktion av tjänster som profilerar företaget
 - 4.1 Makeup
 - 4.2 Löshår
 - 4.3 Habitusservice

B. INRIKTNINGSOMRÅDEN

5. Frisörmästare
6. Barberarmästare

C. VALFRIA EXAMENSDELAR

7. Tävlingssträning
8. Tävlingsdeltagande
9. Produktion av evenemang inom hårbranschen
10. Utbildningsverksamhet

A. OBLIGATORISKA EXAMENSDELAR			
1.Handledning och introduction			
2. Utveckling av företagsverksamheten			
3. Utveckling av hårbranschen			
4. Produktion av tjänster som profilerar företaget			
4.1 Makeup			
4.2 Löshår			
4.3 Habituservice			
B. INRIKTNINGSOMRÅDEN			
5. Frisörmästare		6. Barberarmästare	
C. VALFRIA EXAMENSDELAR			
7.	8.	9.	10.
Tävlingsträning	Tävlingsdeltagande	Produktion av evenemang inom hårbranschen	Utbildningsverksamhet

Figur 1. Delarna i specialyrkesexamen inom hårbranschen.

KRAVEN PÅ YRKESKICKLIGHET I SPECIALYRKESEXAMEN INOM HÅRBRANSCHEN OCH GRUNDERNA FÖR BEDÖMNINGEN

A. OBLIGATORISKA EXAMENSDELAR

1 §Handledning och introduktion

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden kan planera en elevorienterad handledningshelhet.</p>	<p>Planering av en elevorienterad handledningshelhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utreder i samarbete med eleven och en representant för anordnaren av utbildning vilka inlärningsbehov eleven har • bygger upp en fungerande handledningshelhet genom att förena den lärandes behov med verksamhetskulturen i handledningsmiljön samt med de inlärningsmöjligheter som den erbjuder • ställer upp realistiska mål för handledningshelheten tillsammans med den lärande och anordnaren av utbildning • behärskar planeringen av innehållet och strukturen i handledningshelheterna • kan utnyttja datateknik och Internet i planeringsarbetet.
<p>Examinanden kan genomföra en handledningshelhet.</p>	<p>Genomförande av en handlednings-situation Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • instruerar den lärande i enlighet med målen • tillämpar olika handledningsmetoder i skiftande situationer med beaktande av särdragen inom hårbranschen, handledningsmiljön och hos den lärande • främjar med sitt eget agerande en uppmuntrande inlärningsmiljö som bygger på förtroende • kan handleda den lärande att skapa en positiv växelverkan mellan sig själv och kunden • kan handleda den lärande att skapa en positiv växelverkan mellan de andra aktörerna i företaget.

<p>Examinanden är medveten om sin egen inlärnings- och människosyn.</p>	<p>Medvetenhet om inlärnings- och människosyn Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar olika människo- och inlärnings-syner • är medveten om den inlärnings- och människosyn som den egna handledningsverksamheten bygger på • är medveten om vilken inverkan och betydelse olika uppfattningar har i handlednings-situationer • skapar sig en personlig handledningsmetod och handlar enligt den i en handlednings-situation.
<p>Examinanden kan göra upp en introduktionsplan.</p>	<p>Uppgörande av en skriftlig introduktionsplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till olika introduktionssätt • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig introduktionsplan • gör upp en introduktionsplan som bygger på bestämmelserna som berör branschen, på rättigheter och skyldigheter överenskomna inom gemenskapen, på arbetsgemenskapens värderingar, affärsidén och goda verksamhetsrutiner • tillgodogör sig samarbetet med intressegrupper samt olika informationskällor i uppgörandet av planen.
<p>Examinanden kan introducera nya arbetstagare i arbetsgemenskapen.</p>	<p>Introduktion i arbetsgemenskapen Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • introducerar enligt en uppgjord plan • handlar flexibelt genom att vid behov på ett motiverat sätt ändra på planen • främjar med sitt eget handlande en positiv växelverkan mellan den som introduceras och företagets övriga aktörer.
<p>Examinanden kan bedöma den som handleds och ge henne respons.</p>	<p>Bedömning och respons Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar den som handleds att bedöma sig själv realistiskt och konstruktivt • bedömer den som handleds i enlighet med målen för handledningshelheten

	<ul style="list-style-type: none"> • tar i utvärderingssamtalet fram både goda delområden och sådana som bör utvecklas • ger respons i konstruktiv, sporrande och positiv anda.
Examinanden kan som handledare och inskolare interaktivt utvärdera och utveckla sin egen verksamhet.	<p>Utvärdering och utveckling av den egna verksamheten</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker aktivt respons på sin verksamhet som handledare och inskolare • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sin verksamhet som handledare och inskolare • tillgodogör sig responsen.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i en verksamhetsmiljö inom hårbranschen där examinandan fungerar som handledare och inskolare. Som en del av yrkesprovet för examensdelen bedöms examinandens skriftliga planering av handledningen och introduktionen. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för att anordna fristående examen och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandan efter bedömningen.

2 § Utveckling av företagsverksamheten

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan kritiskt bedöma nuläget hos ett företag inom hårbranschen.	Bedömning av ett företags nuläge Examinanden <ul style="list-style-type: none">• bedömer kritiskt och objektivt nuläget hos ett företag inom hårbranschen• fastställer och bedömer centrala konkurrensfaktorer för ett företag inom hårbranschen samt hur dessa påverkar företagets verksamhet.
Examinanden kan göra upp en utvecklingsplan för ett företag.	Uppgörande av en utvecklingsplan Examinanden <ul style="list-style-type: none">• känner igen olika metoder att utveckla ett företag• fastslår utvecklingsmålen• gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig utvecklingsplan• gör upp en utvecklingsplan med alternativa verksamhetsmodeller för ett företag inom hårbranschen• tillgodogör sig resurserna hos ett företag inom hårbranschen i sin planering• kan planera en lönsam ekonomi för ett företag inom hårbranschen• kan göra upp en plan för ett företags informationsgång och responssystem• kan planera och göra upp ramen för ett utvecklingssamtal• kan producera innovativa lösningar• kan utnyttja datateknik och Internet i planeringsarbetet.
Examinanden kan för sin utvecklingsplan utnyttja sakkunnighjälp och intressegrupper inom hårbranschen.	Tillgodogörande av sakkunnighjälp och samarbete Examinanden <ul style="list-style-type: none">• är förtrogen med fackorganisationer, tillverkare och importörer, myndigheter och andra nätverk inom branschen• hittar lämpliga intressegrupper som stöd för sin planering.

<p>Examinanden kan förverkliga intern företagsamhet i sitt arbete.</p>	<p>Intern företagsamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till examensstrukturen inom branschen samt andra utbildningsmöjligheter • kan i samarbete göra upp en utbildningsplan för de anställda i ett företag inom hårbranschen.
<p>Examinanden kan organisera och leda genomförandet av utvecklingsplanen för ett företag inom hårbranschen.</p>	<p>Att organisera och leda genomförandet av en utvecklingsplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan organisera och leda utvecklingen av ett företag inom hårbranschen i enlighet med utvecklingsplanen • handlar flexibelt genom att vid behov på ett motiverat sätt ändra på planen.
<p>Examinanden kan utvärdera sin utvecklingsplan och sin verksamhet i utvecklandet av ett företag.</p>	<p>Utvärdering av en utvecklingsplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan utvärdera förverkligandet av målet för en utvecklingsplan • kan identifiera framtida utvecklingsutmaningar. <p>Utvärdering av den egna verksamheten Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sin verksamhet i ett utvecklingsprojekt • tillgodogör sig respons.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

De yrkesmässiga kunskaperna i examensdelen påvisas genom att examinanden gör upp en utvecklingsplan för affärsverksamhet i ett företag och organiserar och leder utvecklingen av ett företag inom hårbranschen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. Påvisandet av yrkesskickligheten fördjupas genom ett utvärderingssamtal med sakkunniga där man utgående från dokument och bedömningar preciserar examinandens beredskap att verka som utvecklare av företagsverksamhet inom hårbranschen. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna antecknas och respons ges till examinanden efter utvärderingen.

3 § Utveckling av hårbranschen

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden känner igen aktuella behov av utveckling inom hårbranschen.	<p>Att känna igen behov av utveckling inom hårbranschen</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar de verkliga utvecklingsutmaningarna inom hårbranschen • hittar utvecklingsprojekt som rör hela hårbranschen • kan ge uppslag till utvecklingsprojekt vars mål är att producera ny information, nya färdigheter eller spridning av dessa • kan ge uppslag till utvecklingsprojekt som är aktuella och riktade mot framtiden.
Examinanden kan presentera utvecklingsprojekt för andra aktörer inom hårbranschen.	<p>Presentation av utvecklingsprojekt</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan definiera en målgrupp för vilken utvecklingsprojekt skall presenteras • kan planera, marknadsföra och anordna en presentation på så sätt att hon/han får in konstruktiv respons • kan tillgodogöra sig respons i planeringen av ett valt utvecklingsprojekt.
Examinanden kan planera ett utvecklingsprojekt inom hårbranschen.	<p>Planering av ett utvecklingsprojekt</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • gör upp mål för projektet • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig verkställighetsplan • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig finansieringsplan • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig utvärderingsplan för genomförandet • kan utnyttja datateknik och Internet i planeringsarbetet.
Examinanden kan förverkliga sin plan över ett utvecklingsprojekt inom hårbranschen.	<p>Förverkligande av ett utvecklingsprojekt</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan handla enligt en uppgjord plan • handlar flexibelt genom att vid behov på ett motiverat sätt ändra på planen • kan utvärdera förverkligandet av en finansieringsplan.

<p>Examinanden kan informera om resultaten av sitt utvecklingsprojekt.</p>	<p>Publicering av resultat Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan definiera en kundgrupp som publiceringen av resultaten skall riktas till • kan informera om resultaten av sitt projekt på ett motiverat sätt och med ändamålsenliga metoder • kan planera insamlandet av respons på ett sådant sätt att den kan tillgodogöras i utvecklandet av branschen • kan samla in respons efter att projektresultaten har publicerats.
<p>Examinanden kan vidareutveckla sitt projekt.</p>	<p>Självvärdering av ett utvecklingsprojekt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder sin utvärderingsplan som grund för självvärderingen • känner igen sina egna starka sidor och de områden som bör utvecklas inom hårbranschen. <p>Identifiering av nya utvecklingsobjekt Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan göra en sammanfattning av ett utvecklingsobjekt • identifierar nya utvecklingsobjekt inom hårbranschen utgående från sammanfattningen.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

De yrkesmässiga kunskaperna i examensdelen påvisas genom att examinanden planerar och verkställer ett utvecklingsprojekt inom hårbranschen. Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. Påvisandet av yrkesskickligheten fördjupas genom ett utvärderingssamtal med sakkunniga där man utgående från dokument och bedömningar preciserar examinandens beredskap att verka som utvecklare inom hårbranschen. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinanden efter utvärderingen.

4 § Produktion av tjänster som profilerar företaget

För att kunna arbeta med gott resultat i en ständig konkurrenssituation måste den som arbetar inom hårbranschen kunna erbjuda sina kunder tjänster som kompletterar bastjänsterna. För att få denna examensdel avlagd skall examinanden välja en (1) av följande alternativ som profilerar företaget.

4.1 Makeup

4.2 Löshår

4.3 Habituservice

4.1 Makeup

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan utföra en kundanalys.	Utförande av kundanalys Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tar reda på kundens önskemål och behov• analyserar kundens hudtyp och övriga faktorer som inverkar på makeupen• analyserar kundens stil och personliga faktorer.
Examinanden kan planera en makeup som passar kundens stil och klädsel samt evenemanget.	Planering av makeup Examinanden <ul style="list-style-type: none">• planerar en makeup utgående från kundanalysen• planerar en makeup som passar evenemanget och kundens klädsel• gör upp en strukturerad, konsekvent och begriplig, illustrerad plan för makeup.
Examinanden kan göra makeup som passar kundens stil och klädsel samt evenemanget.	Att göra makeup Examinanden <ul style="list-style-type: none">• gör makeup enligt planen• kan använda olika makeupmetoder och – hjälpmedel• vet hur makeupprodukter används och fungerar.
Examinanden behärskar kundorienterad betjäning.	Kundbetjäning Examinanden <ul style="list-style-type: none">• arbetar målinriktat och finkänsligt i samarbete med kunden• handleder kunden vid behov.

<p>Examinanden iakttar arbetarskydds-föreskrifter och bruksanvisningar.</p>	<p>Iakttagande av arbetarskyddsföreskrifter och bruksanvisningar. Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder trygga arbetsmetoder och iakttar hygienbestämmelserna vid utförandet av makeup och vid rengöring av arbetsredskap • följer bruksanvisningarna för olika apparater, produkter och medel.
<p>Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.</p>	<p>Utvärdering av eget arbete och egen verksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt eget kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i olika autentiska situationer i arbetslivet där examinandena utför makeup. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandena efter bedömningen.

4.2 Löshår

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan utföra en kundanalys.	Utförande av kundanalys Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tar reda på kundens önskemål och behov• bildar sig en uppfattning om kundens yttre väsen, uttrycksätt och sätt att röra sig• bildar sig en uppfattning om innehållet i verbal och icke verbal kommunikation• sammanfattar utifrån sina iakttagelser kundens mest centrala stildrag med tanke på en kamning med löshår• analyserar kundens hår och hårbotten och beaktar andra faktorer som inverkar på en kamning med löshår.
Examinanden kan planera en personlig kamning med löshår som stöder kundens stil.	Planering av en kamning med löshår Examinanden <ul style="list-style-type: none">• planerar utgående från kundanalysen en kamning med löshår i samarbete med kunden• gör upp en strukturerad, konsekvent och begriplig illustrerad plan för en kamning med löshår• väljer de ändamålsenligaste arbetsmetoderna och –redskapen för en kamning med löshår• motiverar sin plan.
Examinanden kan göra en kamning med löshår enligt en uppgjord plan.	Att göra en kamning med löshår Examinanden <ul style="list-style-type: none">• utför en planerlig arbetshelhet där alla arbetsmoment stöder varandra• behärskar den valda metoden och de åtgärder och apparater som hör till• kan vid behov ändra sin plan• kan motivera sina ändringar• arbetar lönsamt• har ett ergonomiskt arbetssätt.

<p>Examinanden behärskar kundorienterad betjäning.</p>	<p>Kundbetjäning Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar planerligt och finkänsligt i samarbete med kunden • ser till att kunden mår bra och handleder kunden under arbetets gång • handleder kunden i hur hon skall sköta kamningen med löshår hemma.
<p>Examinanden iakttar arbetarskydds-föreskrifter och bruksanvisningar.</p>	<p>Iakttagande av arbetarskydds-föreskrifter och bruksanvisningar Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder trygga arbetsmetoder och iakttar hygienbestämmelserna vid utförandet av kamningar med löshår och vid rengöring av arbetsredskap • iakttar bruksanvisningarna för de arbetsredskap och produkter som används.
<p>Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.</p>	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har nåtts • söker aktivt respons på den egna verksamheten • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt kunnande • tillgodogör sig responsen i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i olika situationer i arbetslivet genom att den studerande planerar och utför individuella arbetshelheter med användning av löshår för kvinnor eller män. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinanden efter utvärderingen.

4.3 Habituservice

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan utföra en kundanalys.	<p>Utförande av kundanalys Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • tar reda på kundens önskemål och behov • bildar sig en uppfattning om kundens yttre väsen, uttryckssätt och sätt att röra sig • bildar sig en uppfattning om innehållet i verbal och icke verbal kommunikation • kan jämföra kundens behov och önskemål med resultaten som nås med hjälp av de tjänster som står till buds.
Examinanden kan planera en servicehelhet som går ut på att ändra, bygga upp eller få fram en kunds habitus.	<p>Planering av en servicehelhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • planerar en servicehelhet utifrån kundanalysen i samarbete med kunden • gör upp en strukturerad, konsekvent och begriplig illustrerad plan över en servicehelhet • är förtrogen med etiketten och med de budskap som anknyter till habitus i olika kulturer • informerar kunden om hurdana kulturella och sociala värden en planerad habitus signalerar om • kan uppskatta om den egna sakkunskapen är tillräcklig i förhållande till den planerade servicehelheten • kan rekommendera olika intressegruppers tjänster om den egna färdigheten inte räcker till för att uppfylla kundens behov och önskemål.
Examinanden kan utföra en planerad servicehelhet.	<p>Utförande av en servicehelhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utför en servicehelhet enligt ett uppställt mål, där alla arbetsmoment stöder varandra • behärskar alla delar i den valda arbetshelheten • kan vid behov ändra sin plan • kan motivera ändringarna • iakttar lagar och förordningar, kund- och arbetarskyddet som rör betjäningen i fråga

	<p>samt goda betjänings- och arbetsmetoder inom branschen.</p>
<p>Examinanden behärskar en kundorienterad betjäning.</p>	<p>Kundbetjäning Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar målinriktat och finkänsligt i samarbete med kunden • ser till att kunden mår bra och handleder kunden under arbetets gång • handleder kunden i användningen av servicehelheten.
<p>Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.</p>	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan uppskatta om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt eget kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i olika situationer i arbetslivet. Prestationen kan bestå av sådana kundservicehelheter där kundens habitus omändras, byggs upp eller tas fram. Dyliga servicehelheter kan vara till exempel så kallad styling, utveckling av image eller rollträning som examinandens utför i samarbete med de sakkunniga som behövs. Som habitusservice i denna examensdel räknas inte det stöd för eller tolkning av stilen som anknyter till varje kundbetjäningssituation.

Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandens efter utvärderingen.

B. INRIKTNINGSOMRÅDEN

5 § Frisörmästare

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan utföra en kundanalys åt kunden.	Utförande av kundanalys Examinanden <ul style="list-style-type: none">• tar reda på kundens önskemål och behov• identifierar de värderingar som styr den egna verksamheten och de egna tankeprocesserna• är medveten om sin egen stil• skiljer åt sin egen stil från kundens• gör sig en uppfattning om kundens yttre väsen, uttryckssätt och sätt att röra sig• bildar sig en uppfattning om innehållen i verbal och icke verbal kommunikation• sammanfattar kundens mest centrala stildrag utgående från sina iakttagelser• analyserar kundens hår och hårbotten och beaktar andra faktorer som inverkar på servicehelheten.
Examinanden kan planera en arbetshelhet för vardag och fest som stöder kundens stil.	Planering av en arbetshelhet Examinanden <ul style="list-style-type: none">• planerar en arbetshelhet utifrån kundanalysen• kan planera ändamålsenliga yrkesmässiga behandlingar på så sätt att de stöder varandra och tar fram kundens stil• behärskar användningen av tvätt-, vård-, färg-, permanent- och hårläggingsmedel och vet hur de fungerar• planerar råd för hårvård hemma.
Examinanden kan utföra en arbetshelhet för vardag och fest som stöder kundens stil.	Att utföra en arbetshelhet Examinanden <ul style="list-style-type: none">• utför en planenlig arbetshelhet där alla arbetsmoment stöder varandra• behärskar användningen av tvätt-, vård-, färg-, permanent- och hårläggingsmedel• behärskar de valda metoderna och de åtgärder och apparater som hör till• kan vid behov ändra sin plan• kan motivera ändringarna• handlar på ett ekonomiskt sätt.

<p>Examinanden behärskar kundorienterad betjäning.</p> <p>Examinanden behärskar förutom svenska eller finska ett främmande språk i tal och talförståelse på färdighetsnivå två (2) i allmänna språkexamen.</p>	<p>Kundbetjäning Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar målinriktat och finkänsligt i samarbete med kunden • ser till att kunden mår bra och handleder kunden under arbetets gång • instruerar kunden i användningen av servicehelheten • behärskar snabba och oväntade kundbetjäningssituationer • rekommenderar tjänster och produkter som hör till arbetshelheten. <p>Tal och talförståelse i ett främmande språk Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • klarar av rutinmässiga enkla talsituationer, som kräver informationsutbyte, på ett främmande språk, även om det finns brister i uttalet • behärskar den enklaste grundläggande grammatiken och den centrala terminologin inom hårbranschen • får fram sitt budskap även om vissa situationer kräver att samtalspartnern hjälper till med formuleringen för att budskapet skall nå fram • förstår tal som är tydligt och rätt enkelt och som behandlar frågor som gäller hårbranschen och all dagliga frågor som anknyter till vardagslivet.
<p>Examinanden iakttar arbetarskyddsföreskrifter och bruksanvisningar.</p>	<p>Iakttagande av arbetarskyddsbestämmelserna och bruksanvisningar Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder trygga arbetsmetoder och iakttar hygienbestämmelserna vid utförandet av en arbetshelhet och vid rengöring av arbetsredskap <p>iakttar bruksanvisningarna för olika apparater, produkter och medel.</p>
<p>Examinanden kan främja sin arbetshälsa.</p>	<p>Omsorg om arbetshälsan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • strävar efter att arbeta ergonomiskt • känner till betydelsen av kost, vila och motion och andra levnadsmönster med tanke på arbetshälsan.

<p>Examinanden utvärderar och utvecklar sitt arbete och sin verksamhet.</p>	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklingen av sin yrkesskicklighet.
---	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i olika kundbetjäningssituationer i arbetslivet, där examinandem planerar och utför flera arbetsuppgifter åt kunder i olika åldrar. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandem efter utvärderingen.

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden kan utföra en kundanalys åt kunden.	<p>Utförande av kundanalys Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • tar reda på kundens önskemål och behov • identifierar de värderingar som styr den egna verksamheten och de egna tankeprocesserna • är medveten om sin egen stil • skiljer åt sin egen stil från kundens • gör sig en uppfattning om kundens yttre väsen, uttryckssätt och sätt att röra sig • gör sig en uppfattning om innehållen i verbal och icke verbal kommunikation • sammanfattar kundens mest centrala stildrag utifrån sina iakttagelser • analyserar kundens hår och hårbotten och beaktar andra faktorer som inverkar på servicehelheten.
Examinanden kan planera en arbetshelhet för vardag och fest som stöder kundens stil.	<p>Planering av en arbetshelhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • planerar en arbetshelhet utgående från kundanalysen • kan planera ändamålsenliga yrkesmässiga behandlingar på så sätt att de stöder varandra och tar fram kundens stil • behärskar användningen av tvätt-, vård-, färg-, permanent-, skägg- och hårläggningsmedel och vet hur de fungerar • planerar råd för hårvård hemma.
Examinanden kan utföra en arbetshelhet för vardag och fest som stöder kundens stil.	<p>Att utföra en arbetshelhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • utför en planenlig arbetshelhet där alla arbetsmoment stöder varandra • behärskar användningen av tvätt-, vård-, färg-, permanent-, skägg- och hårläggningsmedel • behärskar de valda metoderna och de åtgärder och apparater som hör till • kan vid behov ändra sin plan • kan motivera ändringarna • handlar på ett ekonomiskt sätt.

<p>Examinanden behärskar kundorienterad betjäning.</p> <p>Examinanden behärskar förutom svenska eller finska ett främmande språk i tal och talförståelse på färdighetsnivå två (2) i allmänna språkexamen.</p>	<p>Kundbetjäning Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar målinriktat och finkänsligt i samarbete med kunden • ser till att kunden mår bra och handleder kunden under arbetets gång • instruerar kunden i användningen av servicehelheten • behärskar snabba och oväntade kundbetjäningssituationer • rekommenderar tjänster och produkter som hör till arbetshelheten. <p>Tal och talförståelse i ett främmande språk Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • klarar av rutinmässiga enkla talsituationer, som kräver informationsutbyte, på ett främmande språk, även om det finns brister i uttalet • behärskar den enklaste grundläggande grammatiken och den centrala terminologin inom hårbranschen • får fram sitt budskap även om vissa situationer kräver att samtalspartnern hjälper till med formuleringen för att budskapet skall nå fram • förstår tal som är tydligt och rätt enkelt och som behandlar frågor som gäller hårbranschen och all dagliga frågor som anknyter till vardagslivet.
<p>Examinanden iakttar arbetarskydds-föreskrifter och bruksanvisningar.</p>	<p>Iakttagande av arbetarskyddsföreskrifter och bruksanvisningar. Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder trygga arbetsmetoder och iakttar hygienbestämmelserna vid utförandet av en arbetshelhet och vid rengöring av arbetsredskap • följer bruksanvisningarna för olika apparater, produkter och medel.
<p>Examinanden kan främja sin arbetshälsa.</p>	<p>Omsorg om arbetshälsan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • strävar efter att arbeta ergonomiskt • känner till betydelsen av kost, vila och motion och andra levnadsmönster med tanke på arbetshälsan.

<p>Examinanden kan utvärdera och utveckla sin egen verksamhet.</p>	<p>Utvärdering och utveckling av den egna verksamheten Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt eget kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.
--	---

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i olika kundbetjäningssituationer i arbetslivet, där examinandena planerar och utför flera arbetsuppgifter åt kunder i olika åldrar. Skäggbehandlingen utförs som amerikansk rakning, formning och färgning. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för att arrangera fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandena efter utvärderingen.

C. VALFRIA EXAMENSDELAR

8 § Tävlingssträning

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
Examinanden behärskar tävlingspraxis och samarbete med intressegrupperna inom hårbranschen.	Tävlingspraxis samt samarbete med intressegrupper Examinanden <ul style="list-style-type: none">• behärskar tävlingspraxis inom hårbranschen och kan hålla kontakt med de organisationer som upprätthåller dem• behärskar verksamhetskulturen för tävlingar inom hårbranschen samt dess särdrag• identifierar behovet av sakkunnighjälp• tillgodogör sig vid behov sakkunnighjälp i sitt träningsarbete• kan skapa kontakter och lobba till förmån för dem som hon/han tränar.
Examinanden kan göra upp en träningsplan för den tävlande.	Uppgörande av en träningsplan Examinanden <ul style="list-style-type: none">• kan planera ändamålsenliga träningsformer med tanke på den tävlandes färdigheter och målen för tävlingen• kan göra upp tränings- och tävlingstidtabeller• kan göra upp en finansieringsplan• behärskar de olika momenten vid förberedelsen inför en tävling• kan i stödjande syfte planera sätt att växelverka med den tävlande och ge respons• behärskar de specialkrav som ställs på anskaffningen och valet av en tävlingsmodell eller ett träningshuvud• behärskar regelrätt visuell planering av en tävlingshelhet för olika tävlingar.
Examinanden behärskar tävlingsträning.	Tävlingsträning Examinanden <ul style="list-style-type: none">• fokuserar på den lärandes behov under de olika skedena av förberedelsen inför en tävling och följer träningsplanen• kan vid behov på ett motiverat sätt ändra på träningsplanen under träningens gång

	<ul style="list-style-type: none"> • kan som tävlingstränare växelverka på ett yrkesmässigt sätt • kan ge respons som stöder den tävlande både under de olika skedena av förberedelserna inför och efter en tävling.
Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet</p> <p>Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt kunnande • kan tillgodogöra sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i en verksamhetsmiljö inom hårbranschen där examinanden fungerar som tävlingstränare. Examinanden skall fungera som tränare inför minst en tävling inom hårbranschen. Som en del av det fristående yrkesprovet för examensdelen bedöms en skriftlig träningsplan som examinanden har gjort upp. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinanden efter utvärderingen.

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden känner till minst en typ av tävling och en form av samarbete med intressegrupper inom hårbranschen.</p>	<p>Kännedom om tävlingstyp Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till strukturen och reglerna för minst en tävling inom hårbranschen • behärskar verksamhetskulturen för minst en tävling inom hårbranschen samt dess särdrag <p>Samarbete med intressegrupper Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifierar sitt behov av sakkunnighjälp • kan vid behov tillgodogöra sig sakkunnighjälp.
<p>Examinanden kan göra upp en tävlingsplan.</p>	<p>Att göra upp en tävlingsplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • planerar de mest ändamålsenliga träningsformerna • gör upp tränings- och tävlingstidtabeller • gör upp en finansieringsplan.
<p>Examinanden behärskar planering av tävlingsarbeten.</p>	<p>Planering av tävlingsarbeten Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tolka regler • behärskar de specialkrav som anknyter till valet och anskaffandet av en tävlingsmodell eller ett träningshuvud • behärskar visuell planering av en tävlingshelhet i enlighet med tävlingstypen.
<p>Examinanden deltar i en tävling.</p>	<p>Övning i tävlingsarbeten Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • skaffar modeller eller träningshuvuden • tränar sig i tävlingsarbeten enligt en uppgjord plan • skaffar klädsel, smycken och makeupservice • utnyttjar eventuella intressegrupper • kan lösa tekniska problem • kan utveckla tävlingsarbetena under träningens gång. <p>Tävlingsverksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • deltar i en tävling • utför tävlingsarbetena enligt reglerna.

<p>Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.</p>	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan bedöma om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt eget kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.
---	--

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas och utvärderas i en verksamhetsmiljö inom hårbranschen där examinanderna fungerar som tävlande. Examinanden skall delta i minst en tävling inom hårbranschen. Som en del av det fristående yrkesprovet utvärderas en tävlingsplan som examinanderna har gjort upp. Vid behov kompletteras påvisandet av yrkesskickligheten på det sätt som omnämns i utbildningsarrangörens plan för anordnandet av fristående examina och som har godkänts av examenskommissionen.

Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinanderna efter utvärderingen.

10 § Produktion av evenemang inom hårbranschen

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden kan göra upp en plan över ett lönsamt och genomförbart evenemang.</p>	<p>Planering av ett evenemang Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • uppskattar kritiskt och objektivt behovet av olika evenemang • gör upp en preliminär budget • kan uppskatta om den egna sakkunskapen är tillräcklig med tanke på det planerade evenemanget • ställer upp mål för evenemanget och utarbetar en förnuftig modell för genomförandet • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig plan för ett evenemang.
<p>Examinanden behärskar det samarbete med intressegrupper som hänför sig till anordnandet av evenemang.</p>	<p>Samarbete med intressegrupper Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker fram information om olika samarbetsparter

	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar sin plan för samarbetsparterna • presenterar alternativa planer för utförandet av ett evenemang • tillgodogör sig samarbetsparternas synpunkter.
Examinanden kan genomföra ett evenemang enligt planerna.	<p>Att genomföra ett evenemang Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar planenligt • kan leda personalen på ett evenemang • handlar flexibelt och ändrar sina planer vid behov • följer upp inkomster och utgifter utgående från en budget.
Examinanden kan utvärdera ett evenemang.	<p>Utvärdering av ett evenemang Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedömer om målen för evenemanget har nåtts i förhållande till de uppställda målen • bedömer hur modellen för utförandet har fungerat • bedömer hur väl samarbetet med intressegrupperna fungerar • identifierar framtida behov för olika evenemang.
Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet.	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedömer om målen har uppnåtts • söker aktivt respons på sin verksamhet • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • kan utvärdera sitt eget kunnande • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas genom att examinandena planerar och producerar ett evenemang inom hårbranschen. Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. Påvisandet av yrkesskickligheten fördjupas genom ett utvärderingssamtal med sakkunniga där man utgående från dokument och bedömningar preciserar examinandens beredskap att verka som producent av evenemang inom hårbranschen. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinandena efter utvärderingen.

a) Kraven på yrkesskicklighet	b) Mål och kriterier för bedömningen
<p>Examinanden förstår grunderna i inläring.</p>	<p>Att förstå teorier om inläring Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan skilja på olika inläringssyner • upptäcker den inläringssyn som ligger till grund för planeringen och genomförandet av olika kurser. <p>Medvetenhet om den egna inläringssynen Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyserar effekten av sin egen utbildningsverksamhet på inläringen hos en annan människa • motiverar sina val som anknyter till inläringssynen
<p>Examinanden kan planera en kurs.</p>	<p>Planering av en kurs Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • tar reda på målgruppens önskemål och behov • ställer upp mål för kursen samt för dess omfattning • gör skriftligt upp en strukturerad, konsekvent och begriplig kursplanering • gör skriftligt upp en genomförbar, strukturerad, konsekvent och begriplig finansieringsplan • gör en realistisk uppskattning av de materiella och andliga resurser som förutsätts för en kurs • utarbetar en periodiserad modell för utförandet, som siktar på att nå målen • planerar behovet av det kursmaterial, de modeller och dylikt som behövs.
<p>Examinanden behärskar det samarbete med intressegrupper som hänför sig till anordnandet av olika kurser.</p>	<p>Samarbete med intressegrupper Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • söker information om olika samarbetsparter och de samarbetskanaler som finns tillgängliga • förhandlar resultatrikt med samarbetsparter • sammanställer en fungerande helhet av eventuella samarbetsparter

	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar sin plan för samarbetsparterna • presenterar motiverade alternativa planer för genomförandet av ett utbildningsprojekt • tillgodogör sig samarbetsparternas synpunkter • når målgruppen med sin marknadsföring så att kursen kan hållas.
Examinanden kan hålla en kurs enligt planerna.	<p>Att hålla en kurs Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar enligt sina planer • rättar vid behov till planerna på ett motiverat sätt • sammanställer en smidig helhet av olika aktörers arbetsuppgifter • upprätthåller en positiv atmosfär • behärskar det innehåll som undervisas.
Examinanden kan utvärdera och utveckla en kursplanering och dess genomförande.	<p>Utvärdering av en kursplan Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • mäter lönsamheten för en kurs med tanke på inläring och ekonomi • bedömer om målen har uppnåtts • motiverar orsaken till skillnaderna mellan målen och utfallet samt följderna av detta. <p>Utveckling av kursverksamhet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • gör upp en fortsatt plan på basis av en slutförd kurs.
Examinanden kan utvärdera och utveckla sitt arbete och sin verksamhet som utbildare.	<p>Utvärdering och utveckling av det egna arbetet Examinanden</p> <ul style="list-style-type: none"> • bedömer om målen har nåtts • utvärderar sitt eget kunnande • söker aktivt respons på den egna verksamheten • tar emot respons på ett yrkesmässigt sätt • tillgodogör sig respons i utvecklandet av sin yrkesskicklighet • gör upp en genomförbar plan för att utveckla sina färdigheter att verka som utbildare.

c) Sätten att påvisa yrkesskicklighet

Yrkesskickligheten för examensdelen påvisas genom att examinanden planerar och håller en kurs inom hårbranschen. Bedömningen skall utföras enligt trepartsprincipen som ett samarbete mellan representanter från arbetsgivar-, arbetstagar- och undervisningssektorn. Påvisandet av yrkesskickligheten fördjupas genom ett utvärderingssamtal med sakkunniga där man utgående från dokument och bedömningar preciserar examinandens beredskap att verka som utbildare inom hårbranschen. En väsentlig del av bedömningen utgörs av examinandens självvärdering. De bedömda prestationerna bör antecknas och respons ges till examinanden efter utvärderingen.

BILAGA

BESKRIVNING AV YRKESBRANSCHEN SAMT AV YRKESKICKLIGHETEN HOS EN PERSON SOM HAR AVLAGT SPECIALYRKESEXAMEN INOM HÅRBRANSCHEN

Beskrivning av yrkesbranschen

De olika serviceformerna inom hårbranschen inverkar på människas yttre väsen i fråga om de praktiska, estetiska, sociala och etiska aspekterna. Branschen är en kommersiell servicebransch med hantverkskaraktär, där sund konkurrens och god kvalitet på arbetet främjar den ekonomiska lönsamheten. Arbetet som utförs av en person som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen är en del av yrkesverksamheten inom skönhetsbranschen, där personen arbetar självständigt och som medlem av ett professionellt nätverk. Den som utför arbetet producerar de mest krävande och högklassiga tjänsterna inom hårbranschen och behärskar det specialkunnande som ingår i arbetet. Det karaktäristiska för arbetet som utförs av en person som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen är ständig utveckling och livslångt lärande.

Verksamhetsmiljöer

De som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen arbetar som självständiga yrkesutövare, företagare och anställda. Examinanderna erbjuder ett individuellt specialkunnande av hög och jämn kvalitet i småföretag och i stora organisationer inom hårbranschen. De utexaminerade kan sköta även förmansuppgifter och verka som arbetsplatshandledare. Förutom på herr- och damfriseringar arbetar de i samband med olika vårdanstalter, badinrättningar, sjukhus, servicehus och kryssningsfartyg samt hemma hos kunder. De utexaminerade arbetar som försäljare, konsulter och utbildare i företag och affärer och hos importörer av kosmetiska produkter som erbjuder utbildningstjänster samt i partihandlar. Beroende på inriktningsområde arbetar de som har avlagt yrkesexamen inom hårbranschen också i teater-, fotograferings- och filmbranschens tjänst samt inom televisionen. På grund av branschens internationella karaktär placerar sig de utexaminerade också utomlands i olika arbetsuppgifter.

Beskrivning av yrkesbranschen

Arbetet kräver ett starkt professionellt kunnande, att man är händig och kan söka information och tillämpa informationen i praktiska situationer, ansvars känsla och engagemang i arbetet samt förmåga att arbeta och verka tillsammans med de övriga medlemmarna i arbetsgemenskapen i arbetslivets föränderliga situationer. Den som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen arbetar ansvarsfullt, förstklassigt och kundorienterat i de olika uppgifterna inom hårbranschen. Tyngdpunkten i arbetet ligger på att möta och betjäna olika kunder. Den utexaminerade kan producera en högklassig servicehelhet åt kunden genom att använda sin egen person för att uppnå en god kvalitet och genom att använda sina händer, kosmetiska

produkter och andra arbetsredskap och apparater för att säkerställa en tekniskt hög kvalitet. Examinanden arbetar ekonomiskt och sörjer samtidigt för arbetarskyddet och hälsan. I arbetsgemenskapen kan den utexaminerade samarbeta med respekt för den egna och andras yrkesskicklighet. Den som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen kan utveckla hårbranschen och företagsverksamheten inom den samt fungera som sakkunnig i samarbetet med intressegrupper. För att kunna utveckla kvaliteten på arbetet förutsätts att examinanden ständigt kan och vill utvärdera den egna verksamheten samt utveckla och komplettera yrkesskickligheten. Den som har avlagt specialyrkesexamen inom hårbranschen arbetar på att utveckla yrkesskickligheten hos arbetsgemenskapens medlemmar och som deras handledare samt utvecklar och främjar den egna branschen.

Utbildningsstyrelsen har godkänt dessa examensgrunder med stöd av lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning.

De fristående examina är examina som särskilt planerats och utvecklats för att avläggas av den vuxna befolkningen.

Planeringen och genomförandet av de fristående examina baserar sig på ett nära samarbete mellan sakkunniga inom undervisning och arbetsliv.

Utbildningsstyrelsen/biblioteket
Pb 380 (Hagnäsgatan 2)
00531 Helsingfors
tfn: (09) 774 774 50
fax (09) 774 774 75
myynti@oph.fi
www.oph.fi/svenska/bokhandel